

Проект

ПРОТОКОЛ № 5
засідання Національної ради України з питань
розвитку науки і технологій

м. Київ

___ лютого 2023 р.

Засідання проводив: Прем'єр-міністр України ШМИГАЛЬ Д.А.

Присутні: члени Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, запрошені (за списком)

За результатами обговорення питань стосовно стану та перспектив розвитку наукової сфери України в умовах воєнного стану, результатів реформування Національної та національних галузевих академій наук України у 2021-2022 роках, стосовно результатів роботи Національного фонду досліджень України (далі – Фонду) та персонального складу Наукової ради Фонду, Національна рада України з питань розвитку науки і технологій (далі – Національна рада) вирішила:

1. Інформацію голови Адміністративного комітету Національної ради Шкарлета С.М., голови Наукового комітету Національної ради Колежука О.К., президента Національної академії наук України Загороднього А.Г., президента Національної академії аграрних наук України Гадзала Я.М., президента Національної академії педагогічних наук України Кременя В.Г., в.о. президента Національної академії правових наук України Журавля В. А., президента Національної академії медичних наук України Цимбалюка В. І., президента Національної академії мистецтв України Сидоренка В. Д. з зазначених питань взяти до відома.

2. Пропозиції президента Національної академії наук України Загороднього А.Г., президента Національної академії аграрних наук України Гадзала Я.М., президента Національної академії педагогічних наук України Кременя В.Г., в.о. президента Національної академії правових наук України Журавля В. А. стосовно подальшої організації діяльності з реформування Національної та національних галузевих академій наук України, зокрема щодо здійснення академіями заходів із вдосконалення їх структури, управлінської та наукової діяльності, взяти до відома.

3. Схвалити:

звіт Ідентифікаційного комітету Фонду щодо процедури та результатів обрання членів Наукової ради Фонду;

персональний склад Наукової ради Фонду та рекомендувати Кабінету Міністрів України затвердити його в установленому порядку.

4. Рекомендувати:

1) МОН:

у двотижневий строк розробити за участю Наукового комітету Національної ради та внести в установленому порядку Кабінету Міністрів України проєкт акта про затвердження персонального складу Наукової ради Фонду;

з метою підвищення ефективності координування міжнародної допомоги та інших ресурсів для потреб наукової сфери, забезпечити розширення складу секторальної робочої групи “Освіта і наука” шляхом включення до її складу вчених, представників Наукового комітету Національної ради, представників Національного фонду досліджень;

разом із секторальною робочою групою “Освіта і наука” забезпечити взаємодію з міжнародними партнерами з питань пошуку інвестицій для підтримки наукових досліджень в Україні та відновлення дослідницької інфраструктури і майнових комплексів наукових установ, постраждалих від збройної агресії, та поінформувати Кабінет Міністрів України **до 15 грудня 2023 року** про результати та обсяг залучених коштів;

у місячний строк подати до Держстату проєкт оновленої форми № 3-наука (річна) та проєкт методології збору інформації, які включають показники «Кількість наукових та науково-технічних робіт» в розрізі видів робіт та видів науково-технічної продукції, «Кількість друкованих робіт» в розрізі видів друкованих праць та країн видання, «Міжнародне співробітництво у науково-технічній сфері» в розрізі напрямів співробітництва;

у тримісячний строк розробити зміни до ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» і подати їх до національного органу стандартизації для включення до Програми робіт з національної стандартизації відповідно до ДСТУ 1.8:2022 «Національна стандартизація. Правила розроблення Програми робіт з національної стандартизації»;

підготувати перелік тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок з урахуванням потреб реального сектору економіки та суспільства під час воєнного стану та подати на розгляд Уряду **у місячний строк** з дати набуття чинності закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності” (реєстр. № 8294 від 19.12.2022);

у чотиримісячний строк подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроєкт про систему пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні, передбачивши їх орієнтацію на досягнення Цілей сталого розвитку та забезпечення національної безпеки і оборони;

у чотиримісячний строк із залученням заінтересованих центральних органів виконавчої влади, Національної академії наук, національних галузевих академій наук, міжнародних та національних неурядових організацій, Наукового комітету Національної ради провести аудит сфер науки, інновацій та вищої освіти з метою визначення реального стану кадрового/людського потенціалу, у тому числі стосовно переміщених осіб, загиблих, осіб, які перебувають на окупованих територіях, та дослідницької інфраструктури, зокрема пошкодженої та зруйнованої, з деталізацією за основними науковими напрямками;

у шестимісячний строк за результатами проведеного аудиту підготувати пропозиції щодо:

пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності;

пріоритетів відновлення і розвитку людського капіталу у науковій та освітній сфері;

пріоритетів розвитку дослідницької інфраструктури (в тому числі відновлення пошкодженої та зруйнованої дослідницької інфраструктури);

із залученням заінтересованих центральних органів виконавчої влади, Національної академії наук, національних галузевих академій наук, міжнародних та національних неурядових організацій **до 1 грудня 2023 року** провести фортсайтне дослідження щодо тенденцій науково-технологічного розвитку з урахуванням потреб відновлення країни у післявоєнний стан та забезпечення подальшої безпеки та можливостей оборони.

2) Мінекономіки:

разом з МОН, Мінфіном та Національним фондом досліджень у **півтора місячний строк** опрацювати питання надання Національному фонду досліджень статусу бенефіціара при реалізації проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги, про результати поінформувати Кабінет Міністрів України;

3) Мінфіну:

разом з НАНУ опрацювати питання щодо продовження дії норми пункту 47 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо залишення частини чистого прибутку у розпорядженні державних унітарних підприємств, що перебувають у віданні Національної академії наук України, та спрямування виключно на проведення своєї ініціативної наукової, науково-технічної діяльності, фінансове забезпечення інновацій і розширення власної матеріально-технічної бази та **до 1 червня 2023 року** подати Кабінету Міністрів України в установленому порядку узгоджені зміни до Бюджетного кодексу України;

разом з МОН, Національним фондом досліджень **до 1 березня 2023 року** розробити та подати до Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акту щодо внесення змін до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня

2021 р. № 590, щодо зміни черговості казначейського обслуговування оплати товарів, в тому числі обладнання та устаткування, робіт та послуг, необхідних для реалізації проєктів, що виконуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень, інших грантонадавачів, визначених частиною другою статті 59 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”;

4) МОН та Мінфіну до **1 квітня 2023 року** опрацювати питання запровадження безпроцентного кредитування державними банками наукових установ та закладів вищої освіти для відновлення їх матеріальної бази та лабораторного обладнання;

звільнення від сплати податку на додану вартість надходжень за наукові роботи, які виконані за договорами на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт;

5) МОН, Мінфіну, Мінекономіки, МЗС за участю Національного фонду досліджень до **1 травня 2023 року** розробити і подати на розгляд Кабінету Міністрів України проєкти актів для забезпечення створення та функціонування офісу «Горизонт Європа» в Україні на базі Національного фонду досліджень;

6) Держстату на основі пропозицій МОН у **тримісячний строк** розробити форми та методологію збору інформації, які включають показники «Кількість наукових та науково-технічних робіт» в розрізі видів робіт та видів науково-технічної продукції, «Кількість друкованих робіт» в розрізі видів друкованих праць та країн видання, «Міжнародне співробітництво у науково-технічній сфері» в розрізі напрямів співробітництва, забезпечити до **1 жовтня 2023 року** розроблення відповідного програмного забезпечення і затвердження оновленої форми та запровадити державне статистичне спостереження за оновленою формою з 2024 року;

7) Науковому комітету Національної ради:

із залученням Національного фонду досліджень, подати МОН в **двомісячний строк** пропозиції щодо максимального спрощення адміністрування договорів про надання грантової підтримки (зокрема, передбачити визначення прав та обов'язків наукових керівників проєктів, що отримують грантову підтримку; можливість оперативного коригування грантонадавачем кошторисів і технічних завдань, за обґрунтованим поданням грантоотримувача та згодою грантонадавача; можливість укладання договорів грантової підтримки з консорціумом декількох грантоотримувачів (співвиконавців проєкту); можливість оплати праці виконавців проєктів, що виконуються за рахунок грантової підтримки, в розмірах, що відповідають нормі частини 2 статті 36 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”; максимально простий формат звітування, з річною періодичністю; спрощений механізм адміністрування непрямих витрат);

із залученням представників наукової спільноти, до **1 червня 2023 року розробити** пропозиції щодо реформування наукової сфери в контексті пов'язаних з набуттям Україною статусу кандидата на членство в ЄС

викликів забезпечення сталого економічного відновлення та майбутнього розвитку економіки, заснованої на знаннях, та внести ці пропозиції для розгляду на наступному засіданні Національної ради;

до **1 липня 2023 року** опрацювати питання пропорційного залучення представників галузей, спеціальностей та секторів науки до складу Наукової ради Національного фонду досліджень.

8) МОН, МКІП та МЗС разом з Національним фондом досліджень до **1 жовтня 2023 року** розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України концепцію дорожньої карти популяризації науки в Україні.

9) МОН, Мінфіну, іншим заінтересованим центральним органам виконавчої влади розробити та забезпечити внесення до **20 грудня 2023 року** на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідних проєктів нормативно-правових актів для реалізації Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» для забезпечення особливого статусу Національного фонду досліджень.

10) Мінстратегпрому активізувати роботу із створення та забезпечення функціонування Державної агенції оборонних технологій, залучивши Міністерство оборони, Службу безпеки, Службу зовнішньої розвідки як замовників наукоємної продукції у сфері безпеки і оборони, Державний концерн “Укроборонпром” та Громадську спілку “Ліга оборонних підприємств України” як виробників такої продукції, МОН та НАН України як розробників науково-технологічних рішень, вчених та Науковий комітет Національної ради як представників наукової громадськості, до напрацювання механізмів роботи Агенції.

11) Центральним органам виконавчої влади, Національній академії наук України, національним галузевим академіям наук та іншим головним розпорядникам бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок:

здійснити перегляд тематик наукових досліджень і розробок з урахуванням потреб національної безпеки та оборони, а також необхідності розвитку пріоритетних галузей економіки у воєнний і повоєнний періоди, а також забезпечити відповідний перерозподіл фінансування наукових досліджень за рахунок коштів державного бюджету та диференціацію джерел фінансування;

забезпечити подання до МОН до **1 грудня 2023 року** інформації щодо результатів перегляду із переліками затверджених тематичних напрямів та інформаційної довідки з порівнянням тематик та спрямованих на них коштів з відповідною інформацією за 2021 рік. МОН до **15 грудня 2023 року** забезпечити подання інформації щодо внесених змін до переліків тематик до Кабінету Міністрів України.

12) Національній академії наук, Національній академії аграрних наук, Національній академії правових наук, Національній академії педагогічних наук продовжити виконання заходів з їх реформування та забезпечити

щорічне, до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформування МОН про результати.

МОН забезпечити подання до Кабінету Міністрів України інформації про реформування Національної та національних галузевих академій наук в строк **до 20 числа** місяця, наступного за звітним періодом.

13) МОН разом із Мінфіном, Мінекономіки, Державною аудиторською службою та іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 року № 911 «Про затвердження планів заходів з реформування Національної академії аграрних наук, Національної академії правових наук, Національної академії педагогічних наук на 2021 і 2022 роки»:

протягом тримісячного строку з дня припинення або скасування воєнного стану створити робочу групу з проведення аудиту ефективності виконання заходів з реформування національних галузевих академій наук;

протягом шестимісячного строку після затвердження складу робочої групи надати Кабінету Міністрів України результати проведеного аудиту.

14) МОН разом із іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади

протягом тримісячного строку з дня припинення або скасування воєнного стану створити робочу групу з проведення оцінювання ефективності виконання заходів з реформування Національної академії наук;

протягом шестимісячного строку після затвердження складу робочої групи надати Кабінету Міністрів України відповідні висновки.

5. Провести наступне засідання Національної ради з питань розвитку науки і технологій не пізніше **червня 2023 року**.

Голова Національної ради

ШМИГАЛЬ Д. А.

Секретар Національної ради

КОБЛОШ В. В.